

Open Books, οι Μάζες, ο Κοινωνικός Έλεγχος και η Απουσία Τέλους - Σκοπού

Editorial "Θέσεις" Τεύχος 127, περίοδος: Απρίλιος - Ιούνιος 2014

Έχει ξεσπάσει μάχη χαρακωμάτων στην πολιτική σκηνή δυο μήνες πριν τις εκλογές του Μαΐου.

Η κυρίαρχη όψη των ταξικών συσχετισμών με τους πολιτικούς εκφραστές της στην κυβέρνηση προβάλλει το «τέλος των μνημονίων» ψηφίζοντας τη μεγαλύτερη προγραμματική αναδιάρθρωση των κοινωνικών συσχετισμών που έχει γίνει ποτέ στην Ελλάδα με πρόσχημα την «έξοδο στις αγορές». Συσκοτίζοντας το γεγονός ότι η ίδια η ύπαρξη, η διόγκωση και η ενδεχόμενη μελλοντική αναδιάρθρωση του χρέους συνεπάγεται την απόλυτη επιτήρηση, πέρα και πάνω από τη σχετική θεσμική λειτουργία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την εγκαθίδρυση της μόνιμης λιτότητας και των «διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων», αλλά και τη διαρκή «άυλη επιτήρηση» των αγορών με την απειλή της «τιμολόγησης του κινδύνου χώρας», και εξοντωτικά επιτόκια που μπορούν να δαμάσουν την όποια ροπή προς «κοινωνικές ατασθαλίες» μιας ενδεχόμενης απείθαρχης διαχείρισης.

Από την άλλη πλευρά, η Αριστερά ως αντιπολίτευση έχει κηρύξει από το τέλος του καλοκαιριού την έναρξη της «ανατροπής», με την επαγγελία του διαρκώς αναβαλλόμενου τέλους της μνημονιακής κυβέρνησης και την αναγγελία της Κυβέρνησης της Αριστεράς, η οποία θα οδηγήσει τη χώρα στην «κοινωνική και παραγωγική ανασυγκρότηση». Μια «ανατροπή» με πολιτικά χαρακτηριστικά τα οποία φαίνεται να έχουν πρυτανεύσει στις έως σήμερα συγκρούσεις, ενώ η κοινωνική άλως της δείχνει να περιορίζεται στην υποσχετική κοινωνικών ανατροπών σε συνέχεια και ως προέκταση της ριζικής πολιτικής αναδιάρθρωσης που θα επιφέρει η παρουσία της Αριστεράς στην κυβέρνηση. Μια «αισιόδοξη» οπτική που συνοδεύεται από την απονευρωμένη παρουσία των μαζών, οι οποίες έχουν εναποθέσει ελπίδες και προσδοκίες στο μεγάλο «κοινοβουλευτικό συμβάν».

Και ενώ το σκηνικό διαμορφώνεται με αυτά τα κύρια χαρακτηριστικά, είναι εμφανής η απουσία κοινωνικής κινητικότητας όπως αυτή προκύπτει από τις εκλογές επαγγελματικών ενώσεων, στις οποίες δεν διαφαίνεται ριζική μεταστροφή στις κοινωνικές εκπροσωπήσεις. Μάλιστα τα φαντάσματα του παλαιού δικομματισμού κρατούν συχνά τις θέσεις τους στα προπύργια του κρατικού συνδικαλισμού, γεγονός που δίνει σαφή εικόνα και για την αντοχή και των ίδιων των σχέσεων εξουσίας που ενσωματώνονται στο εσωτερικό του.

Με βάση την εικόνα που διαμεσολαβείται έως αυτή τη στιγμή, η επιχειρούμενη «ανατροπή» εντοπίζεται κυρίως στην πολιτική σκηνή, ενώ το μαζικό κίνημα αμήχανα παρατηρεί τις εξελίξεις στη γωνία, στην καλύτερη περίπτωση σε ρόλο δευτεραγωνιστή, αδύναμο να παρέμβει καθοριστικά στη συγκυρία και έχοντας εναποθέσει τις ελπίδες του σε νεφελωδώς ευνοϊκότερους συσχετισμούς που θα προκύψουν μετά την «κοινοβουλευτική ανατροπή» της συγκυρίας. Σε σημείο που η ολοένα και περισσότερο έντονη παρουσία της «παραγωγικής ανασυγκρότησης» και της «ανάκτησης της εθνικής κυριαρχίας» στο φόντο της ευαγγελιζόμενης στρατηγικής των αναγκών να προβληματίζει για τον χαρακτήρα της μεγάλης αλλαγής μετά την αναμενόμενη απαξίωση των ενορχηστρωτών της μεγαλύτερης επίθεσης που έχει οργανώσει το κεφάλαιο σε βάρος της εργασίας.

Αμήχανη κατάρρευση

Η υπαρκτή και καθ' όλα εμφανής κατάρρευση των μέχρι πρότινος κυρίαρχων πολιτικών σχηματισμών δεν συνοδεύεται λοιπόν από δυναμική παρουσία των κοινωνικών δυνάμεων που αξιώνουν την ακύρωση των αιτίων που οδήγησαν στην κρίση απαξίωσης της εργασίας. Αιτίων που με τη συνδρομή των κρατικών μηχανισμών εμπέδωσαν και παγιώνουν με σειρά θεσμικών ρυθμίσεων την αναβαθμισμένη θέση του κεφαλαίου στον ταξικό συσχετισμό δύναμης. Αυτή η πρωτοφανής πολιτική βία των μνημονίων συνέβαλε στην πρωτοφανή για την πρόσφατη ιστορία της Ελλάδας εκτόξευση της Αριστεράς σε κυβερνητική τροχιά με τον ΣΥΡΙΖΑ να δοκιμάζει τις δυνάμεις του στη θέση της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Ταυτόχρονα όμως η σύναψη των διαδοχικών μνημονίων συνέτεινε επίσης στην ανάδειξη αμφίβολου προσανατολισμού πολιτικών οντοτήτων που με μνημονιακό ή «αντιμνημονιακό» μανδύα επαγγέλλονται την αδύνατη διέξοδο.

Αν παραβλέψουμε την αδιανόητη ανθεκτικότητα του ναζιστικού εγκληματικού μορφώματος που ευαγγελίζεται την Ελλάδα των ταγματασφαλιτών με λειοντή λούμπεν «αντιμνημονιακού» εθνικιστικού παραληρήματος, το σκηνικό της κατάρρευσης έχει τροφοδοτήσει σειρά από κινήσεις που αναζητούν «ζωτικό χώρο» στο πεδίο ενός «καθωσπρέπει φασισμού», όπως είχε προ καιρού ζητήσει δημοσιογράφος σαλονιού και υπογείως τροφοδοτούσε ο μέχρι πρότινος γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου προκειμένου να μη μείνει «ακυβέρνητη» η χώρα, έρμαιο μιας «εκδικητικής» και «ανεύθυνης» Αριστεράς. Όλα τα μορφώματα που συνωστίζονται στο ακροδεξιό εθνικιστικό εκτόπλασμα έχουν πολύ υψηλά τις αξίες του «ανάδελφου έθνους», το βασικό μοτίβο του «πανταχόθεν βαλλόμενου Ελληνισμού» από τους εντός και εκτός της χώρας ξένους, και την προάσπιση του «Έλληνα νοικοκύρη» που αυτή τη στιγμή ζει «υποδουλωμένος στην υπό ξένη κατοχή χώρα». Με αυτό τον τρόπο και με ιστορική «γέφυρα» επτά δεκαετιών ευοδώνεται η αποκατάσταση του ιστορικού δοσιλογισμού με τη νέα «αντίσταση στους κατακτητές» που κίβδηλα ενορχηστρώνεται από τους απογόνους του ιστορικού αναθεωρητισμού.

Αλλά η κατάρρευση παράγει επίσης και έναν χώρο «μνημονιακού εκσυγχρονισμού», στον οποίο με επιθανάτιο ρόγχο προσπαθούσε απεγνωσμένα να ενταχθεί και το απομεινάρι του ΠΑΣΟΚ με δάνειους αγροτικούς υπέρτιτλους, πριν υπερκεραστεί από τη δεδηλωμένα απολίτικη αυτάρκεια του «Ποταμιού» που αυτάρεσκα προβάλλει την lifestyle επιλεκτικότητά του («έχουμε πάρει ιδέες και από την Αριστερά και από τη Δεξιά») στο φόντο του νέου, που δεν έχει μολυνθεί από τις δουλείες της θητείας στην πολιτική. Αξιοποιώντας τη γενικότερη απέχθεια σημαντικών κοινωνικών στρωμάτων προς αυτό που κατέληξε να είναι η (συχνά κληρονομική, άρα ιδιοκτησιακή) επαγγελματική σχέση με την κεντρική πολιτική σκηνή, η κίνηση αυτή «πουλάει» την τυπική «αθωότητα» της μη συμμετοχής στα κοινά του πολιτικού προσκηνίου. Ενώ «αποσιωπά» το γεγονός ότι οι βασικοί εκθέτες της αλλά και ο ίδιος ο «ιδρυτής» αποτελούν ουσιώδες συστατικό του πλέγματος σχέσεων εξουσίας που αναπαράγει την άνευ όρων κυριαρχία του άρχοντος συγκροτήματος μέσα από διαδοχικούς μετασχηματισμούς των βασικών ιδεολογημάτων στη συγκυρία (ο «εκσυγχρονισμός», η «μεταρρύθμιση», η «συλλογική συνενοχή στην κρίση», το «σπάταλο δημόσιο», η «γραφειοκρατία», κλπ.).

Και δεν είναι τυχαίο πως όλοι οι παραπάνω «διάδοχοι» της κατάρρευσης αναδύονται στο υπόβαθρο των επικείμενων εκλογικών αναμετρήσεων, περισσότερο ως βαρόμετρο για την έκταση της απαξίας της παραδοσιακής πολιτικής, παρά ως εναλλακτική λύση διακυβέρνησης και προοπτικής. Κάτι που εντείνει την αμηχανία των μαζών που βλέπουν τη ριζική πολιτική αδυναμία των έως σήμερα πολιτικών αντιπροσώπευσης να «θεραπεύεται» με νέα αντιπροσώπευση φτιαγμένη με ακριβώς τα ίδια υλικά της κρίσης. Μια κοντόθωρη στρατηγική η οποία προσπαθεί αφενός να κερδίσει χρόνο, αφετέρου να υποσκάψει ακόμη

περισσότερο την ελλειμματική κοινωνική δυναμική της Αριστεράς, δημιουργώντας αναχώματα στη δημιουργία μονιμότερων (κοινωνικών και πολιτικών) συμμαχιών που θα μπορούσαν να οικοδομηθούν στο έδαφός της.

Μια αδυναμία που αξιοποιεί αλλά και τροφοδοτεί την αμηχανία των μαζών μπροστά στα νέα κοινωνικά δεδομένα στην κρίση.

Αλώβητη γνώση

Είδαμε σε ό, τι προηγήθηκε ότι ένα πρώτο θύμα της κρίσης είναι το σύστημα αντιπροσώπευσης ως πολιτικός ιδεολογικός μηχανισμός ενσωμάτωσης των κοινωνικών αντιφάσεων μέσα στους κρατικούς μηχανισμούς. Η πρωτοφανής επίθεση στην εργασία η οποία ενορχηστρώθηκε με την πολιτική των μνημονίων και τη στρατηγική της εσωτερικής υποτίμησης έπληξε ευθέως τα πολιτικά κόμματα ως βασική συνιστώσα του μηχανισμού και αδύνατο κρίκο έκθετο στις ρωγμές που διαπερνούν τους κρατικούς μηχανισμούς ως αποτέλεσμα της κρίσης νομιμοποίησης. Αν η κύρια όψη της κρίσης πλήττει τα παραδοσιακά πολιτικά στηρίγματα του άρχοντος συγκροτήματος, αυτό δεν συνεπάγεται ότι αφήνει έξω από την επίδρασή της την Αριστερά παρά τη συνταρακτική άνοδό της από το περιθώριο στο κέντρο της πολιτικής σκηνής. Υποσκάπτοντας ένα βασικό χαρακτηριστικό της λειτουργίας των πολιτικών σχηματισμών της Αριστεράς στο εσωτερικό του πολιτικού ιδεολογικού μηχανισμού αντιπροσώπευσης.

Η Αριστερά σε κάθε εκδοχή της έχει μια παράδοση «γνώσης» για όλα όσα συμβαίνουν ή πρόκειται να συμβούν στη συγκυρία. Μια «γνώση» που πηγάζει από την «αποκαλυπτική» εξοικείωσή της με τα «απόκρυφα» και τα «μυστικά» των μηχανισμών λειτουργίας του καπιταλιστικού συστήματος, τις «νομοτέλειες» της κίνησης του κεφαλαίου. Ενδεικτική είναι εν προκειμένω η «απόλυτη βεβαιότητα» με την οποία είχε «προβλεφθεί» η κρίση, η εμμονή στο κήρυγμα για τη «μόνιμη κρίση και κατάρρευση» του κεφαλαίου, η σύνδεση της κρίσης με την «αποσύνθεση» του καπιταλισμού και την «αναγκαία και νομοτελειακή» έλευση του σοσιαλισμού ως σχεδόν «λυτρωτικής δευτέρας παρουσίας» που θα αποκαταστήσει μια «νέα φυσική τάξη πραγμάτων».

Η προφητική και αυτάρεσκη «γνώση» που συμπυκνώνεται στα παραπάνω με κύριο εκθέτη το ΚΚΕ, η «αποκαλυπτική βεβαιότητα» για το ζοφερό ή ελπιδοφόρο κατά περίπτωση μέλλον, μόνο με την ατέλειωτη σειρά μελλοντολογικής «αποκάλυψης» ενός «Γέροντα Παΐσιου» μπορεί να συγκριθεί. Αλλά δεν είναι προβληματική κυρίως η «γνώση», όσο η «βεβαιότητα» για την πορεία, τις προϋποθέσεις και το «αναπόφευκτο» της τελικής νίκης, μιας και όλα για την αντίληψη αυτή είναι «νομοτελειακά» σε ένα ντετερμινιστικό κλειστό κοινωνικό σύμπαν. Που το μόνο που «εμποδίζει» ή «καθυστερεί» την υλοποίησή του είναι η «υποκειμενική» αδυναμία της τάξης, η οποία δεν έχει (ακόμη) συνείδηση (αντίστοιχη της «γνώσης» του πολιτικού υποκειμένου, του κόμματος) για το ρόλο και την αποστολή της.

Τα παραπάνω που προβάλλονται σε απόλυτη και καθαρή μορφή στο ΚΚΕ, αλλά ενυπάρχουν σε κάποιο βαθμό σε όλες τις εκδοχές της Αριστεράς, βρίσκονται σε σχέση αντίστροφης αναλογίας προς τον βαθμό παρουσίας και συμμετοχής των μαζών στις κοινωνικές διεργασίες. Όσο περισσότερο «απούσε» είναι οι μάζες από την πολιτική εκπροσώπηση, τόσο περισσότερο ελλειμματική εμφανίζεται από τους αντιπροσώπους η ταξική συνείδηση της «αποστολής» και του «στόχου», τόσο εντονότερη είναι η νομιμοποίηση μέσω της «γνώσης» που τις υποκαθιστά. Το κόμμα, η πρωτοπορία, διαθέτει την «αποκάλυψη» της «γνώσης» για την αποστολή, τον δρόμο, τη μέθοδο και το στόχο. Τον κομμουνισμό, τον

σοσιαλισμό, τη μεγάλη αλλαγή, ή και σε ακόμη πιο ήπια εκδοχή το δημόσιο συμφέρον.

Μάζες σε κίνηση

Και ενώ αυτό το ιδεατό παιχνίδι παίζεται στην εγκεφαλική σκακιέρα των τεχνικών της διαμεσολάβησης των μαζών στην πολιτική σκηνή, η πραγματική απουσία της κίνησης των μαζών συμβάλλει στην αφλογιστία των πολιτικών παιχνιδιών που συχνά καταλήγουν στη διάψευση των νομοτελειακών βεβαιοτήτων των διαχειριστών του «βέβαιου» μέλλοντος. Αποκαλύπτοντας ότι η υποκατάστασή τους από ένα κοινοβουλευτικό παιχνίδι ως προοίμιο της «μεγάλης αλλαγής», της «ανατροπής», δεν είναι παρά ένα ακόμη στάδιο την πορεία προς το κοινωνικό αδιέξοδο.

Διότι οι μάζες και η δυναμική που περικλείει η κίνησή τους είναι το μοναδικό μέσο για να γειωθεί στην πραγματικότητα και να τεθεί φραγμός και όριο στις θεωρητικά άπειρες δυνατότητες των «συνεπών αντιπροσώπων», των «ικανών διαχειριστών», των «έξυπνων διαπραγματευτών», εκείνων «που γνωρίζουν πώς λειτουργούν οι μηχανισμοί». Οι οποίοι συνήθως υπερτιμούν τις δυνατότητες που διαθέτουν απέναντι στην ισχύ των κοινωνικών σχέσεων και τη δυναμική της κυρίαρχης σχέσης του κεφαλαίου που τις διαπερνά. Ενώ στην πραγματικότητα μόνο οι μάζες, και όχι οι ικανοί διαχειριστές, είναι σε θέση να ξεκλειδώσουν τη δυναμική των κοινωνικών αντιφάσεων και να λειτουργήσουν προωθητικά για την ανατροπή των δυσμενών για την εργασία συσχετισμών δύναμης στη σχέση της με το κεφάλαιο.

Η αξία της κίνησης των μαζών συνήθως γίνεται αποδεκτή από τους διαχειριστές της αντιπροσώπησης σε περιόδους άμυνας του εργατικού κινήματος: η αντίσταση στην επίθεση του κεφαλαίου γίνεται με επίκληση των «αγώνων», των μαζικών κινητοποιήσεων, του «δίκιου του εργάτη», της κίνησης της «ανυπόστατης χάραξης» που γίνεται μόνο εφικτή όταν η εργασία βγει στο προσκήνιο της κοινωνικής σύγκρουσης. Η ιστορία έχει όμως δείξει, ότι αυτή η οπτική εύκολα «ξεχνιέται» όταν οι κυβερνητικοί μηχανισμοί στελεχωθούν με τους «αντιπροσώπους» των εργατικών συμφερόντων, είτε ανατρέξει κανείς στην ιστορία του «υπαρκτού σοσιαλισμού», είτε στη σύγχρονη πραγματικότητα των οβιδιακών μεταμορφώσεων της «υπεύθυνης σοσιαλδημοκρατίας», της «Αριστεράς των εξωτερικών περιορισμών», της Αριστεράς που με όπλο τη «γνώση» και υπερτιμώντας τη δύναμη της «αντιπροσώπησης» έχει σε αρκετές περιπτώσεις αναδειχθεί σε κύριο μοχλό της καπιταλιστικής αναδιάρθρωσης.

Στην πορεία για τον κοινωνικό μετασχηματισμό, τις κρίσιμες κοινωνικές αλλαγές, είναι περισσότερο από ποτέ αναγκαία η άμεση παρουσία της δυναμικής των μαζών στον κοινωνικό ανταγωνισμό και όχι μόνο στο πολιτικό προσκήνιο, ώστε η κοινωνική δυναμική να θέσει όρια και να επιβάλει τους αναγκαίους περιορισμούς στις τεχνικές της πολιτικής αντιπροσώπησης στις οποίες έχουν εντρυφήσει οι «τεχνικοί της ανατροπής». Για να μην εξοβελιστεί στις ελληνικές καλένδες το επίδικο αντικείμενο της κοινωνικής ανατροπής στο όνομα μιας συνεχούς πάντα ανεκπλήρωτης «ωρίμανσης των συνθηκών», που διαρκώς ανατροφοδοτεί την «τεχνική της αντιπροσώπησης».

Ανοιχτά βιβλία

Πώς θα υλοποιηθεί όμως αυτό το πραγματικό ποιοτικό άλμα που θα φέρει την εργασία στο πολιτικό προσκήνιο, που θα εμπλέξει την κίνηση των μαζών όχι ως θεατή αλλά ως πρωταγωνιστή των εξελίξεων και της κοινωνικής ανατροπής; Ή αλλιώς με ποιο τρόπο

μπορεί να αναλάβει η εργασία άμεσα τα ηνία των εξελίξεων για να διαμορφώσει με αξιόπιστο και πειστικό τρόπο τους όρους για τον κοινωνικό μετασχηματισμό, χωρίς τις δικαιολογίες αυτών που κατέχουν τα «μυστικά της ιστορίας»;

Αναγκαία συνθήκη είναι να καταργηθεί το μονοπώλιο της «γνώσης» που βρίσκεται στη βάση της αντιπροσώπευσης, για να μπορέσει να σχετικοποιηθεί η δύναμη των «νομοτελειών» που δεν είναι παρά η εκ των υστέρων επιβολή ερμηνευτικών σχημάτων στον υλισμό του αστάθμητου και την ιστορία που γράφτηκε στη βάση του.

Η κύρια πηγή της αυθεντικής γνώσης είναι αυτή που συμπυκνώνεται στην ζωντανή ταξική σύγκρουση και όχι το αποστεωμένο καταστάλαγμα στο εσωτερικό των κρατικών μηχανισμών. Αυτό ακριβώς που σε διάφορες ευκαιρίες και με διαφορετικές μορφές αξιοποίησαν ως τεχνική «γνώση» οι διαχειριστές της αντιπροσώπευσης προκειμένου να εμπεδώσουν την εξουσία των μηχανισμών πάνω στην κίνηση των κοινωνικών αντιφάσεων.

Η εργατική τάξη έχει ανάγκη να «ανοίξει τα βιβλία» του κοινωνικού ανταγωνισμού για να μπορέσει να γνωρίσει και να αποκρυπτογραφήσει τις λανθάνουσες παραμέτρους της κοινωνικής δυναμικής της ταξικής σύγκρουσης. Άμεσα, χωρίς στρεβλωτικές διαμεσολαβήσεις.

Ανοιχτά βιβλία που θα της επιτρέψουν να γνωρίσει τις συγκεκριμένες τεχνικές που μετασχηματίζουν την εξαρτημένη εργασία σε κεφάλαιο, τις διαχωριστικές γραμμές που την ξεχωρίζουν από την (πάντα προσφιλή στους διαχειριστές) αυταπασχόληση και ανεξάρτητη εργασία, το «μικρό κεφάλαιο» και τη «μικρή ιδιοκτησία» στον δρόμο για τη συσσώρευση.

Ανοιχτά βιβλία για τον τρόπο που γίνεται η διαχείριση των μέσων παραγωγής στην επιχείρηση, τον σύγχρονο τρόπο διαχωρισμού τους από τους παραγωγούς, τον πολυδαίδαλο μηχανισμό παραγωγής υπεραξίας στη λειτουργία της σύγχρονης, συχνά τυπικά μη ιεραρχικής επιχείρησης.

Ανοιχτά βιβλία για τον τρόπο που αποτυπώνεται πρακτικά η λειτουργία του κεφαλαίου ως σχέσης, και όχι απλά ως «οικονομικής οντότητας», στον κοινωνικό σχηματισμό και τη διαμεσολάβησή του από τον συνολικό κεφαλαιοκράτη, το σύγχρονο κράτος.

Ανοιχτά βιβλία προκειμένου να ελέγξει η ίδια την εκτίμηση κόστους - οφέλους μιας επένδυσης, μιας κρίσιμης απόφασης που σχεδόν πάντα λαμβάνεται με «οικονομικούς» όρους, μακριά από τον «κοινωνικό ανορθολογισμό», ενώ στην πορεία για τον κοινωνικό μετασχηματισμό δεν μπορεί παρά να διευρυνθεί για να περιλάβει και «κοινωνικά» κριτήρια, δηλαδή την πραγματική γνώση που προκύπτει από την οπτική της εργασίας.

Ανοιχτά βιβλία για να γραφτεί από την αρχή σε αυτά όλη η γνώση που έχει χαθεί μέσα από την αντιπροσώπευση, τον κρατικό ή εργοδοτικό συνδικαλισμό, την εκχώρηση των συμφερόντων της εργασίας στη συνδικαλιστική αριστοκρατική γραφειοκρατία η οποία τρέφεται από τα αποφάγια που φιλανθρωπικά της πετάει η εργοδοσία, με δημόσια ή ιδιωτική νομική μορφή.

Ανοιχτά βιβλία για να ακυρωθεί η απονεύρωση των κοινωνικών αντιστάσεων, για να σταματήσει η μαθητεία της εργασίας στο ρόλο της κοινωνικής παντοδυναμίας του κεφαλαίου και της «γνώσης» που οι σχέσεις κυριαρχίας - υποταγής αναπαράγουν.

Ανοιχτά βιβλία τέλος, ως προϋπόθεση για την κατάργηση της αντιπροσώπευσης και το πέρασμα στην άμεση εργατική δημοκρατία ως εργαλείο άμεσης εκπροσώπησης των αναγκών και συμφερόντων των εργαζομένων στρωμάτων. Ως εργαλείο κοινωνικού ελέγχου.

Το τέλος της ιστορίας

Το πέρασμα από τη «γνώση» των ειδικών, των «αντιπροσώπων», στη γνώση των πραγματικών δεδομένων από την κίνηση του κεφαλαίου σήμερα και τη δυναμική των κοινωνικών αντιφάσεων σε μια κοινωνία μετάβασης στο μέλλον, είναι αναγκαία προϋπόθεση του κοινωνικού μετασχηματισμού. Το άνοιγμα των βιβλίων είναι λοιπόν ένα βασικό εργαλείο ανάκτησης του ελέγχου από την ίδια της εργασία όλων εκείνων των γνώσεων που οι κοινωνικοί αυτοματισμοί και οι ιστορικές στρεβλώσεις μετέφεραν στις κοινωνικές αντιπροσωπεύσεις.

Ο δρόμος για την οικονομία των αναγκών δεν μπορεί να στρωθεί με απλές διεκδικήσεις δίκαιων αιτημάτων, αλλά με την πλήρη γνώση και τον απόλυτο έλεγχο των δεδομένων που διασφαλίζουν την κίνηση των αντιφάσεων στην πρακτική τους μορφή: των οικονομικών δεδομένων με βάση τα οποία λειτουργεί η οικονομία, οι μορφές οργάνωσης της παραγωγής όπως είναι σήμερα οι επιχειρήσεις, και τελικά η κρατική διαχείριση σε όλα τα επίπεδα ρύθμισης της κίνησης του κεφαλαίου από τις λειτουργίες του συλλογικού κεφαλαιοκράτη.

Η στρατηγική αυτή δεν είναι αναγκαία μόνο από μια αρχειακή οπτική, προκειμένου να διασφαλιστεί ο πλήρης έλεγχος από τα κοινωνικά στηρίγματα της εργασίας των κρίσιμων παραμέτρων που θα κρίνουν τη σύγκρουση με το κεφάλαιο, σε όποια νομική μορφή και αν εμφανίζεται το τελευταίο. Είναι υποχρεωτική για την πορεία προς μια εναλλακτική οικονομία των αναγκών που θα μπορεί να ακυρώνει στην πράξη «νόμους» του κεφαλαίου και «νομοτέλειες» της αγοράς, δίνοντας προτεραιότητα σε εναλλακτικά κριτήρια που συνδέονται με τις ανάγκες και όχι με το «χρήμα που παράγει χρήμα», την κερδοφορία, και αποδεικνύοντας στην πράξη την εφικτότητα υιοθέτησής τους.

Για να μπορέσει να ηγεμονεύσει στην αυριανή κοινωνία η εργασία δεν μπορεί να περιοριστεί στη διεκδίκηση δικαιωμάτων και «υποχρεώσεων» του κεφαλαίου απέναντί της.

Θα πρέπει να αποκτήσει τη γνώση που θα της επιτρέψει να αποδείξει ότι το δικό της συμφέρον είναι συμφέρον όλης της κοινωνίας στο δρόμο για την άμβλυση και τελικά εξάλειψη των κοινωνικών αντιφάσεων, στο δρόμο για την αταξική κοινωνία.

Οφείλει να μετατρέψει τη συνδικαλιστική εκπροσώπηση από παθητική διεκδίκηση στο μικρό στεγανό χώρο που «παραχωρεί» το κεφάλαιο και το κράτος, σε ενεργή συμμετοχή στη διαμόρφωση των καθημερινών συνθηκών διευρυμένης αναπαραγωγής της εργασίας.

Πρέπει να κάνει ορατούς τους μηχανισμούς άσκησης της κρατικής εξουσίας μέσα από την καθημερινή πρακτική, μέσα από την οπτική της ταξικής σύγκρουσης που προσπαθεί να εγκαθιδρύσει την πορεία προς την κοινωνία των αναγκών, μέσα από τη διαρκή παρουσία των μηχανισμών κοινωνικού ελέγχου.

Αναγκαία προϋπόθεση για την επιτυχία του εγχειρήματος είναι η αποδόμηση της «γνώσης» των ειδικών, η απομυθοποίηση της βεβαιότητας του «στόχου» που με περισσή αυτάρκεια κηρύσσουν οι αντιπρόσωποι της νομοτελειακής ανατροπής, οι τεχνικοί της «υπαρκτής εργατικής εξουσίας». Όλοι αυτοί που ακόμη δεν έχουν κατορθώσει να εντοπίσουν τα αίτια

της κατάρρευσης των «υπαρκτών καθεστώτων», τα οποία μάλιστα σε μια αποθέωση της «νομοτελειακής προγνωστικής» είχαν προχωρήσει και σε χρονολογική περιοδολόγηση του «τέλους της ιστορίας»: ο «προχωρημένος κομμουνισμός» είχε τοποθετηθεί στην ΕΣΣΔ του Χρουνστσώφ περίπου στο 2000, δέκα χρόνια μετά την υπαρκτή κατάρρευση.

Εξίσου αναγκαία είναι όμως και η προστασία του εγχειρήματος από τη γοητεία των μικρών βημάτων, το μετασχηματισμό του «μεγάλου στόχου» σε πολλούς «μικρούς», τον ρεφορμιστικό μονόδρομο των σταδιακών άμεσων αλλαγών που οδηγεί στο πολιτικό και κοινωνικό αδιέξοδο. Μια προστασία που δεν θα έρθει από τη βέβαιη «γνώση» των τεχνικών του τελικού στόχου, αλλά από την καθημερινή γείωση της προσπάθειας στα δεδομένα της συγκυρίας, στο αστάθμητο των καθημερινών συγκρούσεων που οφείλουν να κερδηθούν εδώ και τώρα με μοναδικό όπλο την κίνηση των μαζών και όχι κάποια υπερϊστορικά πιστοποιητικά επαναστατικότητας που κατέχουν οι γνώστες του «τέλους - σκοπού της ιστορίας».

Γιατί η κίνηση των μαζών, η έκφραση της ταξικής πάλης, είναι η μοναδική ιστορική βεβαιότητα που μπορεί να βοηθήσει στην κατανόηση των καθημερινών συμβάντων ως τμημάτων μιας συνολικής κίνησης των αντιφάσεων. Το καθημερινό αστάθμητο με τις υπαρκτές ενδεχομενικότητες είναι αυτό που θα συνθέσει την τελική έκβαση της ιστορικής σύγκρουσης, αυτό που η ιστορία θα καταγράψει μελλοντικά ως εκ των υστέρων νομοτέλεια.

Η προώθηση των μαζών στο ιστορικό προσκήνιο με άξονα την ταξική πάλη και όχι ως μέρος ενός σχεδίου «γνώσης» της τελικής έκβασης, είναι εκείνο που μπορεί να κάνει την κίνηση των μαζών υποκείμενο στην κοινωνική σύγκρουση.

Γιατί κινητήρια δύναμη της ιστορίας δεν είναι η «γνώση» των κάθε τύπου διαχειριστών αλλά, σε πείσμα των νομοτελειών, η αστάθμητη ταξική πάλη.

Παραφράζοντας το γνωστό θέμα θα λέγαμε:
Give class struggle a chance!

Πηγή: Θέσεις